

REGERINGENS PROPOSITION TILL RIKSDAGEN

om ändringen av vallagen.

Utgiven i Nyholm den 13 juni 2026.

Rikskansler

CHRIS LINTER

Rättskansler *Jon Freiberg*

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Målet av propositionen	2
2	Motivering	2
2.1	Bakgrund	2
2.2	Beredning	2
3	Nuläge	2
4	Förslagen och deras konsekvenser	3
4.1	De viktigaste förslagen	3
4.2	De huvudsakliga konsekvenserna	3
5	Ikraftträdande	3
5.1	Riksdagens behandling	3
5.2	Riksdagens godkännande	3
5.3	Verkställighet och uppföljning	3

1 Målet av propositionen

Regeringsförhandligar tar ofta en lång tid och är tuffa att förhandla eftersom det finns så många partier med stora krav men litet antal ledamöter i riksdagen. Bara partier med stor stöd bör förväljask i riksdagen genom riksdagsvalet.

2 Motivering

2.1 Bakgrund

Vallagen träds i kraft genom varje val. Lagen handlar om demokrati och ordningen av val med riksdagsvalet som viktigaste. Utan vallag skulle demokratin inte stannas i landet.

2.2 Beredning

Propositionen har beretts i rättskansliet genom politisk beredning och tjänstemänsberedning. Rättskansler Jon Freiberg har tagit initiativet och statskansliet har beslutat stöda det.

3 Nuläge

Nuläget är att vallagen begränsar inte delen av röster som en parti måste få. Antalet ledamöter beror direkt på hur många röster partit får i valkretsen. Ändringar till detta läget föreslås i nedre kapitel.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

11 § av vallagen ska ändras till följande:

Riksdagsvalen hålls på den första söndagen i mars vart tredje år. Ledamöter i riksdagens väljas genom ett relativt listvalsystem från partiernas listor. Partierna ska kunna dela en lista. Valen ordnas separat i alla valkretsar men under samma dagen. Valkretsar ska motsvara landskapen enligt landskapslagen (1/2018) och antalet ledamotsplatser i en valkrets ska vara i förhållande till valkretsens befolkning. Varje parti behöver åtminstone 5,00 % av röster för att få ledamotsplatser i riksdagen.

Om statskansliet förlorar riksdagens troende under valperioden ska nya riksdagsvalen hållas inte senare än två månader efter misstroendevotum.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Förändringen skulle betyda att alla partier med under 5,00% stödantal ska få inga ledamotsplatser i riksdagen. Förändringen gäller nuligen inget parti.

5 Ikraftträdande

5.1 Riksdagens behandling

Statskansliet föreslår att inrikes- och lagutskottet ska behandla propositionen och författa betänkandet för stora utskottet.

5.2 Riksdagens godkännande

Statskansliet föreslår att riksdagen måtte besluta godkänna propositionen som en lag efter de gällande utskottens betänkanden. Statskansliet föreslår även att presidenten måtte besluta godkänna lagen efter riksdagens godkännande.

5.3 Verkställighet och uppföljning

Lagen ska kunna verkställas genom statskansliets förordningar. Rättskansliet ska se till att lagen verkställas ordentligt och enligt ordföringar och lagar. Rättskansliet ska också utfärda sina egna ordföringar för detaljer gällande val och demokrati i landet.